

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 และประเมินผลรับรองโครงการ ซึ่งดำเนินการโดยการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอน, ความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดตั้งและความคิดเห็นในการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายเปิดและแบบประมาณค่า 5 ระดับ ประชากร ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนเมืองพัทยา 7 เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ คือหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้น ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, ประโยชน์, ปณิธาน, เป้าหมาย, การกิจ, บุคลากร, การบริการ, อาคารสถานที่, งบประมาณ, แผนการดำเนินงานและแบบจำลองต้นแบบขึ้นงาน จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประเมินผลรับรองต้นแบบขึ้นงาน โดยใช้แบบประเมินแบบประมาณค่า 5 ระดับ นำผลที่ได้ทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 เมื่อนำมาเทียบเกณฑ์แล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับดี

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย ได้ต้นแบบขึ้นงาน คือโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจัดทำโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการใช้, ความต้องการใช้, ปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอน, ความต้องการในการจัดตั้งและความคิดเห็นในการดำเนินงานศูนย์สื่อการสอนของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ตามรายละเอียดดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความต้องการที่จะจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้นภายในโรงเรียน เนื่องจากว่าทางโรงเรียนต้องการให้ศูนย์สื่อการสอนเป็นแหล่งกลางในการผลิต จัดหา บริการและเผยแพร่ข้อมูลด้านสื่อการสอน และแก้ปัญหาสื่อการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและครูไม่เวลาเพียงพอในการผลิตสื่อการสอน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพื่อมาจัดทำโครงการ ดังนี้ ด้านปรัชญาในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนคือ พัฒนาสื่อการสอน พัฒนาครู เพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านปณิธานในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนคือ มุ่งเน้นด้านการพัฒนาสื่อการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

ด้านวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนคือ เป็นแหล่งผลิต จัดหา บริการ และเผยแพร่ข้อมูล ด้านสื่อการสอน ด้านเป้าหมายในการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนคือ เป็นแหล่งกลางสื่อการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น ด้านหน้าที่ของศูนย์สื่อการสอนคือ ผลิต พัฒนาสื่อการสอน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และเป็นสื่อการสอนที่ทันสมัย ด้านบุคลากรประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์สื่อการสอน ควรมีประสบการณ์ ความสนใจด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาและจบการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาโดยตรง ส่วนบุคลากรภายในศูนย์สื่อการสอนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ทางด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการถ่ายภาพ ด้านงานกราฟิก ด้านงานคอมพิวเตอร์ ด้านการผลิต ซ่อมแซมสื่อการสอน และเป็นตัวแทนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สาระละ 1 คน ซึ่งการทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ นั้น จะแบ่งหน้าที่งานออกเป็น 3 ฝ่าย 1) ฝ่ายบริหาร และธุรการ คือ หัวหน้าฝ่ายบริหารและธุรการ และเจ้าหน้าที่ธุรการ 2) ฝ่ายบริการ คือ หัวหน้าฝ่ายบริการ เจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่บริการ 3) ฝ่ายผลิต คือ หัวหน้าฝ่ายผลิต ช่างกราฟิก ช่างภาพถ่าย ช่างคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อการสอน ด้านการบริการคือ ควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อการสอนเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา มีใบทะเบียนประวัติประจำสื่อการสอนแต่ละชิ้นเพื่อทราบอายุการใช้งานและการซ่อมแซมแต่ละครั้ง ควรมีการจัดวางกฎระเบียบการยืม-คืน และมีตารางการให้บริการสื่อการสอนอย่างชัดเจน มีการทำสถิติในการดำเนินงาน เสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอนให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ให้คำแนะนำ และจัดทำคู่มือในการใช้สื่อการสอน เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อการสอนแก่ครูผู้สอน ควรมีการจัดหา ผลิต และให้บริการสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหาวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตเพื่อจะได้ตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละครั้ง มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิด มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้ใช้สื่อการสอนอย่างถูกต้อง เช่น การฝึกอบรมการผลิตและซ่อมแซมสื่อการสอน การสาธิตการใช้สื่อการสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้านอาคารสถานที่คือ อาคารควรตั้งอยู่เป็นเอกเทศ เป็นศูนย์กลางของแต่ละอาคาร มีบริเวณกว้าง สามารถขยายได้ในอนาคต และมีพื้นที่ว่างสำหรับการจัดนิทรรศการ ด้านวัสดุอุปกรณ์คือ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเลือกและจัดหา ควรมีสื่อการสอนประเภทวัสดุอุปกรณ์ตามที่ได้สำรวจความต้องการใช้ และจัดสื่อการสอนแยกตามประเภทของสื่อการสอน ความคิดเห็นในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอน ด้านงบประมาณคือ งบประมาณแผ่นดิน เงินผลประโยชน์ของโรงเรียน และมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ศูนย์สื่อการสอนโดยตรง

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์สื่อการสอนครบทุกด้านแล้ว จึงนำข้อมูลมาจัดทำต้นแบบชิ้นงานคือโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย และนำต้นแบบชิ้นงานที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประเมินผลรับรองต้นแบบชิ้นงาน มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อมูลพื้นฐานในด้านสภาพ ความต้องการและปัญหาในการใช้สื่อการสอน และความคิดเห็นในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอน ซึ่งจากปัญหาในการใช้สื่อการสอนนั้นครูส่วนใหญ่มีเวลาไม่เพียงพอต่อการผลิตสื่อการสอนและผลิตสื่อการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน ซึ่งถือได้ว่าครูผู้สอนขาดความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการสอน และมีความคิดเห็นว่าการมีโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งกลางในการผลิต จัดหา บริการ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวัลย์ กองสมบูรณ์ (2544) กล่าวว่าศูนย์สื่อการสอนนั้นจะต้องมีการดำเนินการจัดตั้งอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ ซึ่งต้นแบบชิ้นงานครั้งนี้ได้จัดทำทุกด้านไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้ประกอบการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนภายในโรงเรียนได้ ด้านวัตถุประสงค์ ปรัชญา ภารกิจ เป้าหมายของศูนย์สื่อการสอนนั้นจะเน้นด้านผลิตสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและทันสมัย เพื่อพัฒนาสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วงศ์คา วรธงไชย (2543) กล่าวว่าศูนย์สื่อการสอนควรจัดหาสื่อการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา เนื่องจากว่าสื่อการสอนสื่อถือเป็นตัวกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและง่ายขึ้น ด้านการกำหนดภารกิจ การกำหนดตำแหน่งและหน้าที่บุคลากรตามลักษณะงานที่จะดำเนินงานนั้น ศูนย์สื่อการสอนแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและธุรการ ฝ่ายบริการและฝ่ายผลิต ถือว่าครอบคลุมการทำงานภายในศูนย์สื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสาริต วิมลคุณารักษ์ (2544, หน้า 170-179) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารบุคลากรในศูนย์สื่อการสอนเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการให้บริการ การผลิตและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอน และในด้านบุคลากรของศูนย์สื่อการสอนนี้จะต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาและสื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับมนต์ชัย มนุชาราม (2536) กล่าวว่าบุคลากรประจำศูนย์ควรมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยตรง เพื่อสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ภายในศูนย์สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยในต่างประเทศ Joo (1980, p. 3712-A) ได้กล่าวไว้ว่าศูนย์สื่อการสอนที่พบในหลายสถาบันไม่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรและศูนย์ไว้ ผู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตไม่เพียงพอ ผู้ให้บริการไม่ทราบระเบียบและ

นโยบายของศูนย์ ทำให้การดำเนินงานภายในศูนย์สื่อการสอนไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ด้านการกำหนดตำแหน่งและอัตราของบุคลากรประจำศูนย์สื่อการสอนนั้นผู้วิจัยได้เทียบจำนวนตามเกณฑ์ของ AASL และ AECT (Association for Educational Communications and Technology, 1975, pp. 33-35) ด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ชี้คตามหลักของกรมสามัญศึกษา (2523, หน้า 70-72)

ผลการวิจัยโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทย มีรูปแบบ โครงสร้างและองค์ ประกอบต่าง ๆ ตรงตามแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และสำรวจความคิดเห็นนำมาสู่การพัฒนาเป็นต้นแบบชิ้นงานโครงการที่ได้จากการทำวิจัยนี้ย่อมเป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้พัฒนาเป็นขั้นตอนที่ถูกต้องใช้ได้กับประชากร สามารถรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้ตามความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุปมีความเที่ยงตรง ข้อมูลมีความสมบูรณ์สามารถสร้างต้นแบบชิ้นงานโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนสำหรับโรงเรียนเมืองพัทยา 7 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา กระทรวงมหาดไทยได้อย่างเหมาะสม ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินให้การรับรองต้นแบบชิ้นงานว่าเป็นโครงการที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนควรทำเป็นระยะ ๆ โดยทำการทดลองโครงการที่มีขนาดเล็กก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาขึ้น เพื่อให้สื่อการสอนที่นำมาใช้นั้นก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทางด้านของอาคารสถานที่ถ้ายังไม่สามารถจัดให้เป็นเอกเทศได้ ก็จัดทำอยู่ร่วมกับอาคารเรียนหรืออาคารพิเศษก่อนได้ และถ้ามีข้อจำกัดด้านงบประมาณไม่สามารถจัดสรรได้ตามที่ระบุในโครงการก็ควรมีการแบ่งเป็นช่วง ๆ ก่อนเพื่อจะช่วยให้ทางศูนย์มีโอกาสนในการเห็นการพัฒนาและมุมมองที่จะลงทุนด้านอุปกรณ์ได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยด้านการให้บริการสื่อการสอนให้อยู่ในรูปแบบของ Digital File
2. ควรทำการวิจัยด้านการใช้ศูนย์สื่อการสอนร่วมกันในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โดยทำในลักษณะของระบบ Network